

Rotel VIII (Dnr KS 2020/1739)

Förstärkt arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn i pandemins spår

Skrivelse av Karin Wanngård (S) och Rashid Mohammed (V)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

I skrivelsen ”Förstärkt arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn i pandemins spår” av Karin Wanngård (S) och Rashid Mohammed (V), som ersättaren Lisa Palm (Fi) instämde i, framförs fyra förslag som ska stärka stadens arbete mot våld i nära relationer:

1. Förstärka förutsättningarna för att stadens Relationsvåldsteam kan ge hjälp och stöd åt det ökade antalet våldsutsatta samt att det tillförs resurser utifrån det ökade behovet.
2. Säkerställa tillräckliga ekonomiska resurser för att vid behov möjliggöra längre placeringar på skyddat boende.
3. I samverkan med berörda nämnder öka informationsinsatser riktade till Stockholms hushåll om vilka stöd- och skyddsinsatser som erbjuds för att lämna en våldsam relation.
4. Följa upp och garantera behovet av bidrag till kvinno- och tjejjourer.

I skrivelsen lyfts det fram att ett omfattande arbete krävs för att säkra kvinnors och barns säkerhet då pandemin riskerar att leda till både ökad förekomst av våld i nära relationer och till ekonomisk utsatthet för kvinnor.

Skribenterna hänvisar till att kvinno- och tjejjourer, och andra delar av civilsamhället, har larmat om vad konsekvenserna av covid-19-pandemin innebär för kvinnor och barn som är utsatta eller riskerar att bli utsatta för våld i nära relationer. De hänvisar även till en kartläggning av Dagens Nyheter samt till Brottsförebyggande Rådets senaste statistik som båda indikerar att våld i nära relationer ökar under pandemin. De lyfter även fram att flera stadsdelsnämnder i Stockholm rapporterar att fler söker stöd och skydd från våld.

Skribenterna beskriver också att den lågkonjunktur som följer av pandemin kommer att drabba kvinnors ekonomiska möjligheter att lämna en våldsam relation och försörja sig själv.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret delar skribenternas bedömning att våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck riskerar att öka under och efter pandemin.

Mina synpunkter

Varje människas rätt till frihet och ett värdigt liv är helt grundläggande för vårt samhälle. Människor som utsätts för våld i en nära relation har fråntagits denna rätt till frihet.

Våld i nära relationer ska motverkas och utsatta ska få det skydd och stöd som krävs. I stadens budget för 2021 finns flera satsningar för att förstärka socialtjänstens arbete på området. För socialnämnden finns det bland annat en förstärkt satsning på 8 miljoner för arbetet mot våld i nära relationer.

Liksom skribenterna ser jag att det finns en risk att våld i nära relationer ökar under och efter pandemin. Socialtjänsten har med anledning av detta genomfört flera riktade insatser, något som också stadsledningskontoret lyfter i sitt tjänsteutlåtande.

Likt stadsledningskontoret följer även socialtjänsten noga pandemins konsekvenser gällande våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck löpande. Socialtjänsten stämmer kontinuerligt av med stadens Relationsvåldsteam (RVT) och Relationsvåldscentrum (RVC) om de ser en ökning av ärenden.

När det gäller placeringar på skyddat boende görs det en individuell bedömning. Vid behov placeras den som är utsatt på ett skyddat boende. Bedömningen görs utifrån hotbild och individuella behov, inte baserat på ekonomiska förutsättningar.

Staden har vidare genomfört omfattande informationskampanjer med både digital och fysisk annonsering för att informera om det stöd som finns att få för våldsutsatta. Exempelvis så har fastighetsägare i ett antal stadsdelsförvaltningar satt upp affischer i sina tvättstugor, trappuppgångar och andra allmänna utrymmen på olika språk med kontaktuppgifter till RVT.

Det har genomförts annonsomgångar på sociala medier för att uppmärksamma våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt vart man som utsatt kan vända sig för skydd och stöd. Ett RVT har därtill identifierat nyckelorganisationer från civilsamhället och tagit direktkontakt för att skraddarsy hur de ska kunna sprida information med hjälp av dem.

Socialtjänsten har en kontinuerlig kontakt med stadens kvinno- och tjejjourer och kommer framöver att genomföra gemensamma samverkansmöten. Förutom skyddat boende genomför ideella kvinnojourer ett omfattande arbete i form av individuell rådgivning och stöd till våldsutsatta personer. Socialnämnden beviljar genom organisations- och föreningsutskottet (OFU) föreningsbidrag till ett stort antal kvinnojourer och andra föreningar för insatser som är kompletterande till socialtjänstens stöd till våldsutsatta.

Gällande våldsutsatta har en kontakt tagits med lokalpolisen för att se över möjligheterna för polisen som träffar våldsutövare och våldsutsatta att dela ut Relationsvåldscentrums folder.

Islandsprojektet Stockholm startade 1 april i år. Det är ett samarbete mellan Polisens långsiktiga satsning mot våld i nära relation ”Initiativ Gryning”, Socialjouren samt stadsdelarna Farsta och Skärholmen. Det övergripande målet för

Islandsprojektet är att våldsutsatta vuxna och barn som bevittnat eller upplevt våld, skall synliggöras och erhålla ett adekvat och konsekvent bemötande samt erhålla skydd, stöd och behandling. Rent konkret innebär det att socialtjänsten möter upp polisen direkt ute på brottsplatsen för att omedelbart kunna fatta beslut om stöd och skydd. Personer som utövar våld skall också i större omfattning lagföras och erhålla adekvat behandling.

Staden har även tagit fram ett nytt program för det långsiktiga arbetet mot våld i nära relationer som gäller för alla stadens nämnder. Programmet är styrande och ska öka medarbetares kompetens vad gäller att både upptäcka och förebygga våld i nära relation. Det nya programmet har en tydligare koppling till Operation Kvinnofrid vilket är ett samarbete mellan flera myndigheter inom Stockholms län som arbetar gemensamt för att förebygga och bekämpa våld i nära relation.

Slutligen vill jag särskilt betona hur viktigt det är att fortsatt nogsamt bevaka utvecklingen av våld i nära relationer, särskilt under och efter pandemin, och vidta de åtgärder som krävs.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 12 maj 2021

JAN JÖNSSON

Bilaga

Skrivelse om förstärkt arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn i pandemins spår

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Emilia Bjuggren, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Under fem veckor mördades fem kvinnor av en närstående man runt om i Sverige vilket har rönt stor uppmärksamhet. Det är bra att strålkastarljuset riktas mot detta samhällsproblem, men vi får inte glömma att våldet pågår varje dag, året om. Varje dag lever tusentals kvinnor och barn i våldsutsatthet eller i hot om våld i Stockholm. Oron för hur pandemin kommer att slå mot våldsutsatta kvinnor och barn är inte längre en potentiell oro utan ett konstaterat faktum. Regeringen har med anledning av detta bjudit in till samtal med övriga partier såväl som med civilsamhället. I både politisk debatt och media diskuteras insatser för att stoppa våldet mot kvinnor och barn. Men från Stockholms styre är det fortsatt tyst. När frågan har lyfts i kommunfullmäktige av oss i oppositionen får vi otydliga svar och hänvisningar till redan befintliga program. Det är svårt att inte tolka detta som att styret anser att tillräckligt mycket redan görs. Det håller varken vi eller stadens kvinnojourer med om.

Föredragande borgarråd hänvisar till att socialtjänsten gjort flera riktade resurser under pandemin som stadsledningskontoret lyfter i sitt tjänsteutlåtande. Tyvärr kan vi varken där eller någon annanstans se vilka dessa riktade resurser skulle vara. Vi i oppositionen har drivit igenom förslag i stadsdelsnämnderna bland annat om att fastighetsägare ska sätta upp

informationslappar i sina trappuppgångar och tvättstugor. Men några extra medel har inte anslagits till vare sig socialtjänstens viktiga arbete eller till Relationsvårdscentrum (RVC). Problemet blir naturligtvis att en redan hårt belastad socialtjänst och RVC inte har de resurser som behövs för att möta de som söker stöd. Man kan heller inte genomföra de uppsökande insatser som nu är nödvändiga för att nå alla kvinnor och barn som isoleras med förövare.

Tiden för placeringar i skyddade boenden blir allt kortare. Det är ett konstaterande som är enkelt att göra och som redovisas i socialtjänstens årsrapport. En viktig anledning är att stadens bostadspolitik inte tar hänsyn till denna grupp som blir hårt drabbad av att majoriteten fortsätter att ombilda allmännyttan till bostadsrätter och att man inte bygger tillräckligt mycket nytt.

I skrivelsen föreslår vi att staden ska följa upp och garantera bidrag till kvinno- och tjejjourer för att dessa organisationer har behov av långsiktig finansiering. Detta förslag besvaras inte alls av föredragande borgarråd. Det är något som kontinuerligt lyfts av jourerna men ändå ignoreras det av majoriteten. När vi nu ser att trycket ökar på stadens tjej- och kvinnojourer är det hög tid att frågan om deras finansiering nu åtgärdas. För att kunna bedriva den viktiga verksamhet som de gör, och som borgarrådet också bekräftar att det är, måste det finnas långsiktighet och tillräckliga resurser.

Sammanfattningsvis anser vi att det är beklämmande att stadens styre inte visar mer vilja i frågan om mäns våld mot kvinnor. Vi har lämnat fram tydliga förslag på åtgärder och skulle i likhet med riksnivå önska ett samtal om hur vi kommer tillrätta med problemen både i detta akuta läge och på lång sikt. Det verkar dock inte som att majoriteten delar den viljan.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I skrivelsen ”Förstärkt arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn i pandemins spår” av Karin Wanngård (S) och Rashid Mohammed (V), som ersättaren Lisa Palm (Fi) instämde i, framförs fyra förslag som ska stärka stadens arbete mot våld i nära relationer:

1. Förstärka förutsättningarna för att stadens Relationsvårdsteam kan ge hjälp och stöd åt det ökade antalet våldsutsatta samt att det tillförs resurser utifrån det ökade behovet.
2. Säkerställa tillräckliga ekonomiska resurser för att vid behov möjliggöra längre placeringar på skyddat boende.
3. I samverkan med berörda nämnder öka informationsinsatser riktade till Stockholms hushåll om vilka stöd- och skyddsinsatser som erbjuds för att lämna en våldsam relation.
4. Följa upp och garantera behovet av bidrag till kvinno- och tjejjourer.

I skrivelsen lyfts det fram att ett omfattande arbete krävs för att säkra kvinnors och barns säkerhet då pandemin riskerar att leda till både ökad förekomst av våld i nära relationer och till ekonomisk utsatthet för kvinnor.

Skribenterna hänvisar till att kvinno- och tjejjourer, och andra delar av civilsamhället, har larmat om vad konsekvenserna av covid-19-pandemin innebär för kvinnor och barn som är utsatta eller riskerar att bli utsatta för våld i nära relationer. De hänvisar även till en kartläggning av Dagens Nyheter samt till Brottsförebyggande Rådets senaste statistik som båda indikerar att våld i nära relationer ökar under pandemin. De lyfter även fram att flera stadsdelsnämnder i Stockholm rapporterar att fler söker stöd och skydd från våld.

Skribenterna beskriver också att den lågkonjunktur som följer av pandemin kommer att drabba kvinnors ekonomiska möjligheter att lämna en våldsam relation och försörja sig själv.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser allvarligt på de sociala konsekvenser som pandemin kan medföra, däribland risken för att våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ökar. Stadens vision *Möjligheternas Stockholm, Vision 2040*, pekar ut en tydlig målbild om att ”Stockholmarna lever fria från våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.”, en målbild som blir särskilt viktig att upprätthålla även när krisen till följd av Covid-19 är över.

I kommunfullmäktiges budget för 2021 framgår lika tydligt att våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver. I budget framgår även att socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i att identifiera samt analysera följderna för särskilt utsatta grupper med anledning av Covid-19-pandemin.

I den löpande uppföljningen av pandemins konsekvenser följer stadsledningskontoret utvecklingen gällande flertalet sociala indikatorer noga, bland annat gällande våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Stadsledningskontoret är väl medvetna om att flera nämnder, både i verksamhetsberättelsen för år 2020 och i den löpande uppföljningen av pandemins konsekvenser, har beskrivit en ökning av personer som efterfrågar stöd och skydd till följd av våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck. Orosanmälningarna gällande barn har också ökat i många stadsdelsnämnder och indikerar större social utsatthet och då framförallt utsatthet för våld.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det i kommunfullmäktiges budget för 2021 bland annat finns riktade satsningar på förstärkt arbete mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld med mera om 8 mnkr. Därutöver noterar stadsledningskontoret att staden under pandemin har gjort insatser för att informera om att kristider är påfrestande och att socialtjänsten erbjuder stöd, exempelvis på stadens webbsida start.stockholm. Stadsledningskontoret ser att det kommer finnas ett fortsatt behov av den här typen av situationsanpassad kommunikation.